

Bijlagen bij nota sport en bewegen

Artikel 0 Dit artikel moet nog worden gesplitst

Nota sport- en bewegen Cranendonck

Bijlagen

- 1 Literatuur 5
- 2 Lijst met afkortingen 6
- 3 Cranendonck in beeld 7
- 4 Trends en ontwikkelingen 11
  - 4.1 Landelijk beleid: Tijd voor sport 11
    - 4.1.1 Nationaal Actieplan Sport en Bewegen 11
    - 4.1.2 Alliantie School en Sport samen 11
    - 4.1.3 Nederland sportland 11
    - 4.1.4 Impulsregeling Brede scholen, sport en cultuur 12
  - 4. 2 Provinciaal sportbeleid 12
  - 4. 3 Maatschappelijke ontwikkelingen 13
    - 4.3.1 Bewegen en gezondheid 13
    - 4.3.2 De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) 13
    - 4.3.3 Lidmaatschap van sportverenigingen 14
    - 4.3.4 Ontwikkeling ledenaantallen 15
    - 4.3.5 Ontwikkelingen in de vrijetijdsbesteding 17
    - 4.3.6 Demografische ontwikkelingen 17
    - 4.3.7 Leefbaarheid 19
- 5 Velden en opstallen in Cranendonck 22
- 6 Sportbesluit 23
  - 6. 1 Wat zijn de algemene voorwaarden van het sportbesluit? 23
  - 6. 2 Gevolgen toepassen sportbesluit 23
  - 6. 3 Tot slot 24
- 7 Notitie Basisvoorzieningen 25
  - 7. 1 Wat is een basissport? 25
  - 7. 2 Nieuwe verzoeken 25
  - 7. 3 Landelijke normen en uitgangspunten 26
    - 7.3.1 Basisvoorziening voetbal 28
    - 7.3.2 Basisvoorziening tennis 29
    - 7.3.3 Basisvoorziening korfbal 29
    - 7.3.4 Basisvoorziening hockey 30
    - 7.3.5 Toelichting gevolgen wijziging notitie basisvoorzieningen hockey 31
    - 7.3.6 Aanleg tweede hockeyveld 31
    - 7.3.7 Overige buitensporten 31
    - 7.3.8 Binnensportaccommodaties 32
- 7.4 Meerjaren investerings- en onderhoudsprogramma 32
- 7. Literatuur
  - 7.Gemeente Cranendonck (2007), Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning 2007-2011 'de verbinding'
  - 7.Gemeente Cranendonck (2009), Beleidsnotitie natuurlijke speelplekken
  - 7.Gemeente Cranendonck (2010), Vrijwilligers Centrale Cranendonck Contouren nota
  - 7.Gemeente Cranendonck (2010¹), Buitensportaccommodaties: onderhoud buitensport/sportparken 2011-2016
  - 7.GGD Zuidoost Brabant (2007), WMO in cijfers gemeente Cranendonck
  - 7.Jantje Beton, VNG & NUSO (2006). *Spelen met Ruimte: handboek gemeentelijk speelruimtebeleid*. Alphen a/d Rijn, Haasbeek.
  - 7.PON (2010), Leefbaarheid: feiten in beeld. Participatie. Nummer 8, januari 2010.
  - 7.PON (2009), Leefbaarheid: feiten in beeld. Cultuur en sport. Nummer 6, november 2009.
  - 7.Provincie Noord-Brabant (2007) Bouwstenennotitie Sportbeleid Provincie Noord-Brabant 2008-2012
  - 7.RIVM (2009), Standpunt beweegstimulering door de jeugdgezondheidszorg, Bilthoven, Min Vws
  - 7.Stichting Consument en Veiligheid (2009), Veiliger bewegingsonderwijs op de basisschool, Amsterdam, Stichting Consument en Veiligheid

7.TNO (2008), *Bewegen in Nederland 2000-2008: resultaten Monitor Bewegen en Gezondheid*, Leiden, TNO

7.Vereniging Sport en Gemeenten (2010) *Nederland sportland; visie op de rol van de gemeente in de realisatie van Nederland Sportland*. Januari 2010

7.Verkenis, F. (2010), *De bezetting van Zuiderpoort, Budel, Gemeente Cranendonck*

7.WJH mulier instituut (2010), *verenigingsmonitor 2009 basis*. 's Hertogenbosch, februari 2010.

7.www.ggdbzo.nl

- jeugdmonitor 0 – 11 jaar 2008

- Jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen 2007-2008

- volwassenenmonitor 19 t/m 64 jarigen 2006

- Ouderenmonitor 2006

7.www.nisb.nl

7.www.scp.nl

7.www.skxl.nl

7.www.sportzorg.nl

7.www.tno.nl

7.www.tuinenlandschap.nl

7.www.vng.nl

7.www.vvcranendonck.nl

7.www.weekvandetoegankelijkheid.nl

7.Lijst met afkortingen

Afkorting/ Begrip	Betekenis
ATB	All Terrain Bicycle, een fiets gemaakt om offroad te rijden, op onverharde wegen of paden
BCF	Budgetgestuurde Contract Financiering
BOS-impuls	Buurt Onderwijs Sport-impuls
BSI	Breedtesportimpuls
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
GALM	Groninger Actief Leven Model; een sportstimuleringsstrategie voor mensen in de leeftijd 55-65 jaar
GGD ZOB	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid-Oost Brabant
GGzE	Geestelijke gezondheidszorg Eindhoven en de Kempen
IDOP	Integraal dorpsontwikkelingsprogramma
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KBO	Katholieke Bond van Ouderen; actieve vereniging voor senioren vanaf 50 jaar
KICK	Kansen voor Inactieven door het bieden van Continuïteit en Kwaliteit; project gericht op het bevorderen van een actieve leefstijl voor (inactieve) mensen met een chronische aandoening.
LGB	Lokaal Gezondheidsbeleid
MBvO	Meer bewegen voor ouderen
MEE	geen afkorting. MEE is er voor iedereen met een beperking. MEE adviseert, ondersteunt en verwijst
NASB	Nationaal Actieplan Sport en Bewegen
NISB	Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité en de Nederlandse Sport Federatie
NUSO	Speelruimte Nederland; maakt zich sterk voor speelruimtebeleid dat zowel wettelijk gegarandeerd is (normen) als inhoudelijk kwaliteit heeft.
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
PON	Het PON is een kennisinstituut op het sociale domein.
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
SWOT-analyse	Strengths, Weaknesses, Opportunities & Threats; sterkte-zwakteanalyse
TNO	TNO is een onafhankelijke onderzoeksorganisatie die een belangrijke bijdrage levert aan de concurrentiekracht van bedrijven en organisaties, aan de economie en aan de kwaliteit van de samenleving als geheel.
VBS	Verenigde Bijzondere Scholen
VCC	Vrijwilligerscentrale Cranendonck
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VTBC	Vrijetijdsbedrijf Cranendonck
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wzsw	Wonen, zorg en service in de wijk; Uitgangspunt is het bieden van betaalbare ondersteuning in het dagelijkse leven van ouderen en mensen met een beperking door middel van woon, zorg en servicediensten.

7.Cranendonck in beeld

7.Sport en bewegen is geen op zichzelf staand beleidsterrein, het hangt samen met de rest van Cranendoncks beleid. In de breedtesportimpuls is ook samengewerkt met de verschillende beleidsterreinen. In hoofdstuk 2 is het gerelateerd beleid al beschreven. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste punten op een rij gezet in een SWOT-analyse.

7. Tabel 1: SWOT analyse sport en bewegen in Cranendonck

Sterk

- Het huidige sportaanbod in Cranendonck is breed. Er kunnen veel sporten worden beoefend.
- Aanwezigheid subsidiemogelijkheden voor verenigingen
- 69% van de 4-11 jarigen is lid van een sportvereniging of sportschool.
- 71% van de 12-18 jarigen is lid van een sportvereniging.
- 48% van de 19-64 jarigen is lid van een sportvereniging of - club
- Aandacht voor natuurlijke speelplekken
- Extra aandacht aan jeugd, ouderen en mensen een handicap bij sportstimulering
- Één aanspreekpunt voor gemeentelijke sportaccommodaties (VTBC)
- Vrijwilligersondersteuning (Paladijn/VCC)
- De aanwezigheid van sport- en beweegaanbod bij kinderopvang

Zwak

- Het tot nog toe ontbreken van sport(stimulerings)beleid
- Binnensportverenigingen hebben behoefte aan extra ruimte
- Er ontbreekt structurele samenwerking en afstemming tussen sportaanbieders
- De gemeente heeft geen zicht op ongeorganiseerde sporters
- Einde breedtesportimpuls, geen structureel budget voor activiteiten
- Traditionele relatie met sportverenigingen vooral gericht op accommodatie en subsidie. Eventuele 'maatschappelijke functies' van verenigingen komen nauwelijks aan bod.
- Verenigingen hebben, ondanks gemeentelijke ondersteuning, moeite met het vinden van vrijwilligers en/of het behouden van (geschikte) vrijwilligers
- o27% van de 19-64 jarigen verricht vrijwilligerswerk
- o21% van de 65-plussers verricht vrijwilligerswerk
- Onbekendheid ondersteuningsaanbod verenigingen
- 20% is niet tevreden over de mogelijkheid een kind alleen buiten te laten spelen
- 45% is ontevreden over een speeltuintje; 25% mist een speeltuin
- 30% is ontevreden over een park of groenvoorziening, 8% mist een grasveld
- 21% van de 4-11 jarigen sport niet, 16% sport weinig (minder dan een uur per week
- 42% van de 4-11 jarigen sport minder dan twee keer per week op school
- 44% van de 19-64 jarigen sport minder dan 1 keer per week
- 62% van de 65-plussers sport minder dan 1 keer per week
- 4% van de 8-11 jarigen is niet in bezit van zwemdiploma A
- 75% van de 12-18 jarigen sport of beweegt niet minimaal 1 uur per dag
- 36% van de 19-64 jarigen voldoet niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen
- 34% van de 65-plussers voldoet niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen voor 55+

Kansen

- Sporten en bewegen krijgen landelijk meer aandacht, ook gehandicapten sport
- daarnaast is er groeiende aandacht voor sport en bewegen vanuit het bedrijfsleven.
- Recreatie als onderdeel van de strategische visie
- Vervagen van grenzen tussen sport en recreatie waardoor belevenissporten zullen groeien
- gezondheid (overgewicht) krijgt meer aandacht
- de invoering van de maatschappelijke stage biedt kansen het vrijwilligerstekort deels op te lossen. Scholieren willen voornamelijk in de sport- en recreatieve sector werken.
- o6% van de jongeren doet wekelijks vrijwilligerswerk
- Contributiekosten kunnen een belemmering zijn voor mensen met een laag inkomen. Meer bekendheid over een tegemoetkoming biedt voor deze groep mogelijk kansen wel te gaan sporten.
- Het aanbod voor mensen met een beperking is beperkt en vaak minder bekend bij de doelgroep. Daarentegen is er wel behoefte aan aanbod. Hier liggen mogelijke kansen.
- Vergrijzing: ouderen hebben tijd, willen bewegen en beschikken over ervaring en netwerk.
- Aanvullend sport- en beweegaanbod door commerciële aanbieders
- Buitenschoolse opvang/kinderopvang biedt kansen voor sport en bewegen
- Combi-lidmaatschappen tussen verenigingen
- Aanknopingspunten sportstimulering binnen het WMO-beleid. Binnen het WMO-beleid staat meedoen centraal. Sport en bewegen kan een wijze zijn om deel te nemen aan de maatschappij.
- Aanknopingspunten sportstimulering binnen het jeugdbeleid. Het jongerenwerk organiseert onder andere sport- en beweegactiviteiten. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het tegengaan van overlast.
- Aanknopingspunten sportstimulering binnen het gezondheidsbeleid. Overgewicht is een van de aandachtspunten van het gezondheidsbeleid. Overgewicht hangt vaak samen met te veel eten en/of te weinig bewegen. Bij veel sporten neemt bewegen een belangrijke plaats in. Onder meer op deze wijze kan sport een bijdrage leveren aan verbetering van de gezondheid.
- oVan de 2-11 jarigen heeft 9% overgewicht
- oVan de 12-18 jarigen heeft 8% overgewicht
- oVan de 19-64 jarigen heeft 48% overgewicht
- oVan de inwoners van 65 jaar en ouder heeft 58% overgewicht
- Aanknopingspunten sportstimulering binnen het vrijwilligersbeleid. Verenigingen verzorgen een groot deel van het sportaanbod. Zonder vrijwilligers kan een vereniging moeilijk of

Bedreigingen

- (verwachte) daling percentage sporters in verenigingsverband.
- (verwachte) daling vrijwilligers
- Toenemende druk op de vrijwilligers bij verenigingen.
- Toenemende druk op de vrije tijd (vooral jongeren en tweeverdieners). Er valt meer te kiezen.
- (ongezonde) leefstijl is moeilijk te veranderen.
- Verwachte daling inwoneraantal/leegloop kernen

niet bestaan, ze nemen een belangrijke rol in bij het voortbestaan van de vereniging. Denk bijvoorbeeld aan het verzorgen van de trainingen of het rijden naar de wedstrijden.

7.Trends en ontwikkelingen

7. Landelijk beleid: Tijd voor sport

7.Het landelijk beleid op het gebied van sport staat beschreven in 'Tijd voor sport'. Het sportbeleid is verdeeld over drie programmalijnen:

- gezond door sport
- meedoen door sport
- sport aan de top.

7.Gekoppeld hieraan worden de volgende doelstellingen genoemd:

- mensen gaan meer sporten en bewegen voor hun gezondheid
- via de sport ontmoeten meer mensen elkaar en doen mee aan maatschappelijke activiteiten
- mensen gedragen zich sportief en respecteren (spel)regels
- de topsport in Nederland wordt bevorderd als symbool voor ambitie, als bron van ontspanning en voor ons nationale imago in binnen- en buitenland.

7.In het onderdeel gezond door sport wordt sport en bewegen gepromoot vanwege de gezondheid van burgers. Sport en bewegen wordt gezien als stimulans voor een gezonde en actieve leefstijl. Dit deel van het beleid heeft raakvlakken met het gezondheidsbeleid en wordt aangesloten op de preventienota. Het kabinet wil met de preventieve gezondheidszorg bereiken dat mensen langer in goede gezondheid leven en dat (hierdoor) de vraag naar gezondheidszorg vermindert. Bij 'meedoen door sport' zijn integratie, sociale activering en een gezonde leefstijl kernwoorden. In deze programmalijn wordt een link gelegd met het WMO-beleid. Het derde deel van de nota gaat over topsport.

7.Binnen de programmalijnen worden er verschillende initiatieven uitgevoerd. Bij het beweeggedeelte kan het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen genoemd worden. Onder meedoen door sport vallen bijvoorbeeld de alliantie school en sport, gemeenten aan zet, nieuwe sportmogelijkheden en meedoen allochtone jeugd door sport.

7.Nationaal Actieplan Sport en Bewegen

7.Via het actieplan wil het ministerie bereiken dat meer mensen voldoende sporten en bewegen en minder mensen inactief zijn. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij scholen, werkgevers, zorgaanbieders en zorgverzekeraars. Wijk, school, werk, zorg en sport zijn vijf belangrijke aandachtsgebieden. Belangrijk is dat de omgeving moet uitnodigen tot meer sport en bewegen.

7.Alliantie School en Sport samen

7.Op school kan de basis worden gelegd voor een sportieve leefstijl. Ook kan sport een bijdrage leveren aan sociale vaardigheden. Alleen bewegingsonderwijs is echter niet voldoende. Samenwerking tussen school en sportorganisaties is daarom gewenst. Het doel van de alliantie is meer sport- en beweegmogelijkheden op en rond school door samenwerking tussen scholen en sportorganisaties.

7.Nederland sportland

7.In Nederland Sportland (2010) wordt ingegaan op verschillende mogelijke doelstellingen van het lokaal sportbeleid. Als basis wordt het aanbieden van accommodaties tegen een niet-kostendekkend tarief genoemd. Hiermee kan een bijdrage geleverd worden aan de realisatie van de 'breedtesportambitie' waarin gesteld wordt dat in Nederland in 2016 minimaal 75% van de Nederlanders, uit alle lagen van de (multiculturele) samenleving regelmatig aan sport doet.

7.Daarnaast kan sport in worden gezet als instrument voor het behalen van doelstellingen op het terrein van welzijn en gezondheid. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Het sociale karakter van de sport/ sportvereniging
- de positieve effecten van sport/bewegen op gezondheid.

7.Aangegeven wordt dat 'het ontbreken van goed functionerende sportverenigingen in veel gevallen juist een belangrijk signaal is dat het in een bepaalde wijk of plaats ontbreekt aan maatschappelijke samenhang.

7.Door de inzet van sport als instrument kan een bijdrage worden geleverd de sociaal-maatschappelijke ambitie: Nederland kent in 2016 een sociaal klimaat 'waarin burgers met plezier samenleven, trots zijn Nederlander te zijn en graag willen bijdragen aan de maatschappij'.

7.Andere beleidsdoelen die de overheid voor 2012 wil bereiken zijn (TNO, 2008):

- Minimaal 70% van de Nederlandse volwassenen voldoet aan de beweegnorm
- Minimaal 50% van de Nederlandse jongeren voldoet aan de beweegnorm
- Maximaal 50% van de Nederlandse volwassen bevolking is inactief

7.Impulsregeling Brede scholen, sport en cultuur

7.Inhoud regeling

7.In 2008 is er een start gemaakt met de invoering van de 'impuls brede scholen, sport en cultuur'. Deze regeling van VWS, OCW en vertegenwoordigers van de VNG, NOC*NSF en Verenigde Bijzondere Scholen (VBS) biedt ondersteuning aan gemeenten die een combinatiefunctionaris willen aanstellen.

Een combinatiefunctionaris is een persoon die werkzaam is in of voor meerdere sectoren, maar in dienst is bij één werkgever. Het idee hierachter is dat verbindingen tussen sectoren gestimuleerd worden om uiteindelijk duurzame samenwerking en een samenhangend aanbod te creëren. Deze regeling is in hoofdstuk 6.4 uitgebreid beschreven.

7. Provinciaal sportbeleid

7.De volgende beleidsdoelstelling heeft de Provincie geformuleerd: 'een sportieve provincie waarin veel aan sport wordt gedaan en veel van sport genoten in zowel sociaal-cultureel, economisch als ecologisch opzicht' (Provincie Noord-Brabant). Daarbij zijn vijf programma's ontwikkeld op sportgebied:

1. programma sport en (sociale) gezondheid, waaronder bewegingsstimulering, sport en participatie vallen en het verbeteren van de uitgangspositie van kwetsbare groepen
2. programma fysieke infrastructuur, variërend van speelruimte in de wijken tot investeringen in topaccommodaties met (inter)nationale allure.
3. programma behoud & verrijking sportaanbod, waaronder de ondersteuning en vernieuwing van sportverenigingen valt, maar ook de ongebonden sport en vrijetijdsbesteding een plek heeft
4. programma sporten & leren, leren sporten omvat de deelprogramma's school en sport, talentontwikkeling, maatschappelijke stages en sportopleidingen
5. programma sport betaalt zich terug: dit programma omvat promotie, de inzet van topsporters voor de breedtesport en innovatie in de sport

7.Enkele resultaten die de Provincie hiermee wil bereiken zijn:

- een toename van het aantal volwassenen in de provincie dat voldoet aan de beweegnorm
- een stijging van de deelname van kwetsbare groepen aan sport
- bestaande openbare ruimte is zo ingericht dat sportief gebruik wordt gestimuleerd
- ondersteuning sportverenigingen
- vernieuwd sportaanbod van verenigingen
- toename sportief toerisme
- toename maatschappelijke stagiaires in de sport.

7. Maatschappelijke ontwikkelingen

7.Bewegen en gezondheid

7.Bewegen en gezondheid zijn positief gerelateerd. Te weinig bewegen kan op korte en lange termijn negatieve gevolgen hebben. Door weinig bewegen wordt de kans groter:

- overgewicht
- hart- en vaatziekten
- diabetes mellitus
- osteoporose
- colonkanker

7.te krijgen. Het RIVM (2009, p. 10) heeft berekend welke positieve gevolgen meer bewegen kan opleveren:

7.'Als in Nederland over tien jaar het percentage 'normactieven' tien procentpunt hoger is, en het percentage 'inactieven' vier procentpunt lager, dan zal in 2014 de totale sterfte 2,3% lager zijn en dalen de prevalenties van diabetes mellitus type II, myocard infarct, colonkanker, en beroerte met 1,0 tot 2,4%, vergeleken met de situatie waarbij het beweeggedrag van de Nederlandse bevolking nagenoeg gelijk blijft.

7.De positieve effecten zijn nog groter na twintig jaar en blijven tenminste dertig jaar zichtbaar. Cumulatief over een periode van 20 jaar zullen ruim 48.000 mensen minder overlijden (1,6%), en zullen in totaal ongeveer 30.000 myocard infarcten voorkómen worden (3,0%), 28.000 beroertes (3,5%), 27.000 gevallen van diabetes mellitus type II (2,5%), en 4.000 gevallen van colonkanker (3,0%).'

7.Daarnaast geldt nog extra voor de jeugd dat bewegen op jonge leeftijd vaker samengaat met bewegen op latere leeftijd. Stegeman (in RIVM, 2009) geeft daarnaast aan dat sport en bewegen op school een bijdrage kan leveren aan de algemene opvoeding en ontwikkeling van kinderen en jongeren. Ook schoolprestaties kunnen positief beïnvloed worden door bewegen vanwege verhoogde concentratie en aandacht. De daadwerkelijke invloed is van meerdere factoren afhankelijk, waaronder frequentie, tijdsduur en professionele begeleiding.

7.De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)

7.NNGB staat voor Nederlandse Norm Gezond Bewegen en geeft een advies over bewegen en gezondheid. Voldoen aan de NNGB kan gezondheidswinst opleveren, het kan bijdragen in het helpen voorkomen van hart- en vaataandoeningen. Er zijn verschillende richtlijnen voor de verschillende leeftijdsgroepen (www.sportzorg.nl).

·Jeugd (onder de 18 jaar):

7.dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal twee maal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie).

·Volwassenen (18-55 jaar):

7. Een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week.

·55-plussers:

7. Een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week.

7. Bij matig intensief bewegen kan gedacht worden aan wandelen 5 km/uur, fietsen 16km/uur of zwemmen.

7. Voor niet-actieven, zonder of met lichamelijke beperkingen, is elke extra hoeveelheid lichaamsbeweging meegenomen.

7. Naast de NNGB bestaat er de fitnorm. De fitnorm voor volwassenen luidt: minstens drie keer per week 20 minuten inspannende lichaamsbeweging. Voldoen aan de NNGB kan bijdragen aan het verbeteren van de gezondheid, voldoen aan de fitnorm kan bijdragen aan het verbeteren van de conditie.

7. TNO verricht onderzoek naar het sport- en beweeggedrag van de Nederlanders. In de Monitor Beweging en Gezondheid komt naar voren dat 68% van de volwassenen en 47% van de jongeren voldoende beweegt. Bij de jongeren is één op de zes niet actief, bij de volwassenen is dit één op de zeventien. Uit de rapportage sport (2008) komen andere percentages naar voren. 59% van de volwassenen voldoet aan de beweegnorm.

7. Volwassenen met een langdurige aandoening, allochtonen en niet-werkenden voldoen over het algemeen minder aan de beweegnorm en/of aan de fitnorm. Ook 75+-ers zijn minder actief. Ook veel jeugdigen met een beperking voldoen niet aan de beweegnorm. Degenen die wel sporten, ervaart 46% moeilijkheden tijdens het sporten, o.a. communicatieproblemen.

7. In vergelijking met 2006 en 2007 is het percentage jongeren dat inactief is in 2008 gestegen naar 16,6%. Het percentage jongeren dat voldoet aan de combinorm is echter ook gestegen van 43,3 in 2007 naar 47,3 in 2008.

7. Nederlanders worden sportiever; 71% van de Nederlandse bevolking tussen 6 en 79 jaar sportte minimaal 1 keer (2007). In 2003 lag dit op 69%. 65% van de 6-79 jarigen sportte in 2007 12 keer per jaar of meer tegenover 61% in 2003.

7. Zwemmen, fietsen/wielrennen, fitness/aerobics en hardlopen/joggen zijn de meest beoefende sporten. 36% zwemt, 23% fietst, 22% doet aan fitness en 18% aan hardlopen. Met name individuele sporten zijn populairder geworden; competitiesporten zijn minder populair geworden. Door de vergrijzing zullen andere sporten meer belangstelling krijgen: wandelen, golf, fietsen en jeu de boules.

7. Lidmaatschap van sportverenigingen

7. Het aantal lidmaatschappen geeft een beeld van de participatie in de samenleving (PON, 2010). De volgende ontwikkelingen zijn waar te nemen op dit gebied:

1. Toename percentage lidmaatschap sportscholen
2. Er wordt vaker gekozen voor een individuele sporten
3. Afname percentage vrijwilligers

7. Het percentage vrijwilligers is afgenomen naar 31% in 2009, tegenover 39% in 1999. Met name inwoners in de leeftijd van 50 tot 74 jaar zijn actief in het vrijwilligerswerk. Sport is erg populair als het gaat om vrijwilligerswerk. 27% verricht vrijwilligerswerk in de sportsector.

7. Ongeveer 60% van de jongeren (6-18 jaar) is lid van een sportvereniging (RIVM, 2009). Wanneer deze groep verder wordt uitgesplitst, dan zijn het vooral de leerlingen van het basisonderwijs die vaker lid zijn van een sportvereniging. 65% van de 6-12 jarigen is lid, en 47% van de 16-17 jarigen. Daarnaast kan gemeld worden dat allochtone kinderen minder vaak lid zijn van een sportvereniging dan autochtone kinderen.

7. In Noord-Brabant is gemiddeld 36% van de bevolking tussen 6 en 79 jaar lid van een sportvereniging. Dit ligt iets hoger dan het landelijke gemiddelde van 34%. Met name kinderen tussen de 6 en 11 zijn vaak lid van een sportvereniging (67%). Bij de volwassenen tussen de 20 en 65 jaar ligt dit percentage op ongeveer 30. Voetbal, tennis en hockey zijn qua verenigingen het beste vertegenwoordigd. 23% is lid van een sportschool of fitnesscentrum.

7. Eind 2009 heeft het WJH Mulier Instituut (2010) uitvoering gegeven aan een verenigingsmonitor. Vragenlijsten zijn afgenomen bij verenigingen uit heel Nederland, bij kleine en grote verenigingen. Uit deze monitor komen de volgende resultaten naar voren:

- met name kleine verenigingen (minder dan 50 leden), binnensportverenigingen en de verenigingen zonder eigen accommodatie hebben te maken gehad dalende ledenaantallen. Uit een enquête gehouden onder verenigingen uit Cranendonck (2007) komt naar voren dat het merendeel van de verenigingen zijn ledenaantal gelijk heeft zien blijven. Enkele sportverenigingen hebben zelfs het aantal leden zien toenemen. Mogelijk heeft dit te maken met de promotie van bewegen/sporten in relatie tot gezondheid. Vooral het aantal jeugdleden is gestegen. Bij de binnensport zijn er meer seniorleden.
- Grote verenigingen (meer dan 500 leden), buitensportverenigingen en verenigingen met een eigen accommodatie konden meer leden tegemoet zien.
- Gemiddeld is een op de vijf leden vrijwilliger. Dit is ten opzichte van eerdere jaren niet veel veranderd. Onderzoek van PON laat wel een afname van het percentage vrijwilligers zien.

- De meeste verenigingen zoeken nog vrijwilligers. Er is vooral een tekort aan bestuursleden en trainers.
- Het tekort aan leden, gevolgd door het gebrek aan (geschikt) kader zijn de grootste knelpunten van verenigingen. Te weinig financiën is ook een knelpunt voor verenigingen en staat op nummer 3. Eerdere jaren was het knelpunt op het gebied van financiën vergelijkbaar. De beschikbaarheid van (geschikte) accommodaties staat op nummer vier van de knelpunten.

7.In Cranendonck speelt een aantal van deze ontwikkelingen ook: verenigingen zoeken nog vrijwilligers en hebben te maken met vergelijkbare knelpunten. De dalende ledenaantallen zijn in Cranendonck deels terug te vinden.

7.Ontwikkeling ledenaantallen

7.Landelijk gezien is het percentage dat lid is van een sportvereniging gedaald. Absoluut komt dit nog niet terug doordat er meer mensen zijn gaan sporten. Met andere woorden het *aantal* mensen dat sport binnen een vereniging is gelijk gebleven, maar omdat er meer mensen zijn gaan sporten bij bijvoorbeeld fitnesscentra is het *percentage* dat sport in een vereniging afgenomen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van dalende ledenaantallen wel terug te vinden als gekeken wordt naar de totaal aantallen. Maar wanneer gekeken wordt naar losse verenigingen, hebben er veel stijgende ledenaantallen. De verwachting is dat ook bij deze verenigingen in Cranendonck de ontwikkeling van dalende ledenaantallen inzet, dit is nu niet het geval.

7.In onderstaande tabel is de ledenontwikkeling te zien van de gesubsidieerde verenigingen. Van niet gesubsidieerde verenigingen zijn geen gegevens beschikbaar.

7.Tabel 2: ontwikkeling ledenaantallen sportverenigingen

Jaar	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal aantal leden sportverenigingen in Cranendonck	5.211	5.946	5.925	6.062	5.932
Totaal aantal jeugdleden sportverenigingen in Cranendonck	2.268	2.498	2.497	2.299	2.231
Totaal aantal ouderenleden sportverenigingen in Cranendonck	173	238	270	284	340
Totaal aantal actieve leden met een beperking sportverenigingen in Cranendonck	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	36

7.Hierbij valt op dat het aantal leden het laatste jaar (2010 ten opzichte van 2009) gedaald is en ongeveer op het niveau van 2008 ligt.

7.Met name bij de hockeyclub, gymnastiekvereniging Turnlust, volleybalclub, SV Budel en de Budelse Tennisvereniging is er een stijging in ledenaantallen te zien. Badmintonverenigingen, de tafeltennisvereniging en de overige voetbalverenigingen hebben minder leden gekregen tussen 2009 en 2010.

7.Volgens landelijke ontwikkelingen zullen voetbal en volleybal nauwelijks groeien. Bij hockey en damesvoetbal worden wel stijgende ledenaantallen verwacht. Ook is de verwachting dat commerciële aanbieders groter zullen worden.

7.Jeugdleden

7.Na een stijging van jeugdleden tussen 2006 en 2007 is het aantal jeugdleden tussen 2009 en 2010 verder gedaald. Gymnastiekvereniging Turnlust en de hockeyclub zijn hierop uitzonderingen en kennen stijgende aantallen jeugdleden. Zo ook de Budelse tennisvereniging en voetbalvereniging Maarheeze. De andere tennis- en voetbalverenigingen zien een dalend aantal jeugdleden.

7.Ouderenleden

7.Bij de meeste verenigingen is het aantal ouderenleden beperkt. Vooral SV Budel en Voetbalvereniging Maarheeze hebben tussen 2009 en 2010 meer ouderenleden gekregen.

7.Ontwikkelingen in de vrijetijdsbesteding

7.Buitenspelen is een van de vele vrijetijdsactiviteiten van kinderen. Tegenwoordig zijn er steeds meer activiteiten waar de kinderen uit kunnen (moeten) kiezen. Zo zijn er bijvoorbeeld veel computerspelletjes bijgekomen en wat te denken van de vele kinderprogramma's op televisie. Dit heeft gevolgen voor het buitenspelen. Was het voorheen gebruikelijk om buiten te spelen, nu maken kinderen (of ouders) de keuze om wel of niet buiten te spelen.

7.96% van de gezinnen heeft een computer, iets minder, maar nog steeds 90% heeft de beschikking over internet (GGD Hart voor Brabant, 2006¹). 11% van de kinderen tot 12 jaar brengt meer dan 2 uur per dag voor de TV door. 2% zit meer dan 2 uur per dag achter computer (GGD Brabant-Zuidoost, 2009). 82% is lid van een vereniging, hierbij gaat het dan voornamelijk om sportverenigingen (69%). 56% doet wekelijks aan zwemmen, ook iets meer dan 50% doet aan gym of bewegen op muziek. 2% van de kinderen speelt minder dan een half uur per dag buiten. Kortom er worden diverse activiteiten ondernomen in de vrije tijd, buitenspelen is hier slechts één van. In combinatie met weinig of geen (geschikte) ruimte om buiten te spelen, kan dit er toe leiden dat kinderen minder buiten spelen.

7. Een positieve ontwikkeling is de stijging van opleidingsniveaus. Een hoger opleidingsniveau gaat vaak samen met een hogere sportdeelname. Ook de gemiddelde besteedbare inkomens (gecorrigeerd) zijn gestegen vanaf de jaren '80. Hoewel deze factoren positief samen hangen met sportdeelname speelt ook tijd om te kunnen sporten een rol. Arbeid en verplichtingen nemen meer tijd in beslag ten koste van de hoeveelheid vrije tijd. Gemiddeld is de besteedbare vrije tijd per week met 5 uur gedaald. Bij de 55-64 jarigen is dit zelfs afgenomen met 7 uur (www.scp.nl).

7. Het hogere besteedbare inkomen, een groeiend aanbod en de afnemende hoeveelheid vrije tijd maken dat we meer moeten kiezen in minder tijd. Vrijtijdsactiviteiten concurreren met elkaar. Dat mensen gaan sporten in hun vrije tijd is niet meer zo logisch. Mensen vinden het kunnen maken van keuzes belangrijker. Ze zijn op zoek naar andere vormen van lidmaatschap. De vereniging zou flexibeler moeten zijn, minder vrijwilligerswerk (korte duur) en vernieuwend aanbod zijn zaken waar mensen naar op zoek zijn. Mensen willen maatwerk en zoeken niet per definitie naar een vereniging. Dit maakt het voor verenigingen moeilijker nieuwe leden te werven.

7. Gezondheid zal voor jongeren een belangrijker motief worden om te gaan sporten. Hierdoor wordt fitness naar verwachting de meest populaire sport. Individuele sporten worden populairder ten koste van verenigingsporten. Verenigingsporten groeien waarschijnlijk niet meer.

7. Door de opkomst van deze individuele sporten, zoals golf en skaten, wordt de grens tussen sport en recreatie kleiner.

7. Demografische ontwikkelingen

7. Budel, Budel-Schoot, Budel-Dorplein, Gastel, Maarheeze en Soerendonk vormen samen de Gemeente Cranendonck. In totaal wonen hier 20.344 mensen (1-1-2010).

7. In onderstaande tabel zijn de verwachte ontwikkelingen te zien op demografische gebied. Af te lezen valt dat het aantal jongeren procentueel gezien sterk zal afnemen van rond de 15% naar rond de 11%. Voor senioren geldt het omgekeerde. De verwachting is dat hun aandeel steeds groter zal worden. In 2010 is ongeveer 18% ouder dan 65 jaar en in 2040 is dit naar verwachting 40%. De verwachting is dat het aantal inwoners in 2040 is afgenomen tot ongeveer 16.300.

7. Tabel 3: Demografische ontwikkelingen in Cranendonck

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Leeftijd											
0- 4 jaar	890	860	835	815	790	765	660	600	585	585	505
5- 9 jaar	1.140	1.085	1.060	1.025	970	930	805	685	630	615	625
10-14 jaar	1.265	1.260	1.250	1.225	1.210	1.190	970	845	715	660	645
15-19 jaar	1.175	1.205	1.200	1.195	1.210	1.205	1.120	935	815	690	640
20-24 jaar	1.035	1.040	1.020	1.010	1.015	1.000	1.000	935	760	625	640
Totale bevolking	20.320	20.310	20.285	20.245	20.200	20.145	19.745	19.135	18.360	17.440	16.300
Leeftijd (%)											
0-14 jaar	16,2	15,8	15,5	15,1	14,7	14,3	12,3	11,1	10,5	10,7	10,9
15-29 jaar	15,5	15,5	15,4	15,5	15,6	15,5	15,3	14,5	13,1	11,2	11,6
30-54 jaar	34,8	34,4	33,9	33,3	32,8	32,2	29,6	26,8	26,3	26,5	25,1
55-64 jaar	15,6	15,6	15,4	15,1	15,0	14,9	15,8	17,0	15,4	12,9	11,7
65-74 jaar	10,4	11,0	11,8	12,6	13,3	14,0	15,5	15,3	16,8	18,5	17,0
75+	7,4	7,8	8,0	8,3	8,7	9,0	11,4	15,2	17,9	20,4	23,7
55+	33,4	34,4	35,2	36,0	37,0	37,9	42,7	47,5	50,1	51,8	52,4
65+	17,8	18,8	19,8	20,9	22,0	23,0	26,9	30,5	34,7	38,9	40,7
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Bevolking per 1-1	20.320	20.310	20.285	20.245	20.200	20.145	19.745	19.135	18.360	17.440	16.300
Geboorte	155	150	145	145	145	145	135	125	120	105	n.b.
Sterfte	165	175	180	190	200	205	240	270	295	320	n.b.
Natuurlijke aanwas	-10	-25	-35	-45	-55	-60	-105	-145	-170	-215	n.b.
Buitenlands migratiesaldo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	n.b.
Binnenlands migratiesaldo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	n.b.
Totaal migratiesaldo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	n.b.

Bevolkingsgroei -10 -25 -35 -45 -55 -60 -105 -145 -170 -215 n.b.

7. (Bron Provincie Noord-Brabant, 2008)

7.Sportverenigingen zullen in moeten spelen op deze ontwikkelingen willen ze kunnen voortbestaan. Verenigingen zullen rekening moeten houden met de ontgroening (procentuele afname aantal jongeren) en vergrijzing (procentuele toename aantal ouderen). De toenemende vergrijzing biedt kansen voor meer vrijwilligers uit deze groep. Ouderen hebben vaak veel kennis en ervaring en een uitgebreid netwerk.

7.Ontgroening heeft mogelijk tot gevolg dat sporten die voornamelijk door jongeren worden beoefend, niet verder zullen groeien. Bijvoorbeeld voetbal en volleybal kunnen genoemd worden.

7.Naast de ontgroening en vergrijzing, heeft Nederland te maken met verkleuring. Het aantal inwoners met allochtone herkomst neemt toe. Ouderen en allochtonen sporten over het algemeen minder. Daarnaast hebben allochtone sporters een eigen sportcultuur met andere sportverwachtingen. De senioren zijn veel meer bewust van sporten en gezondheid.

7.Door de vergrijzing worden naar verwachting andere sporten populairder. Wandelen, fietsen en jeu de boules zijn sporten die ook nog op hoge leeftijd beoefend kunnen worden.

7.Leefbaarheid

7.In Cranendonck is voor elke kern een IDOP opgesteld, een integraal dorpsontwikkelingsprogramma. Hierin zijn per kern programma's opgesteld waarin economische, ruimtelijke en sociale aspecten van de dorpen aan bod komen. Gekeken is wat er nodig is de leefbaarheid te behouden. In deze IDOPs wordt ook aandacht besteed aan sport, bewegen en sportverenigingen. Aandachtspunten per kern zijn te vinden in onderstaande tabel.

7.Tabel 4: kansen per kern

Kern	Sterke punten	Kansen/verbeterpunten
Budel	In vergelijking met de kleinere kernen heeft Budel relatief veel voorzieningen. Er zijn veel verenigingen actief, waaronder veel sportverenigingen. Er zijn volop mogelijkheden voor wandelen en fietsen.	Door de vergrijzing en bevolkingskrimp zullen de aanwezige voorzieningen onder druk komen te staan.
Budel-Dorplein	Dorplein is aantrekkelijk om te wandelen en fietsen.	Budel-Dorplein heeft te maken met een dalend voorzieningenniveau. Naast vergrijzing vindt er ook ontgroening plaats in Dorplein. Dit heeft invloed op het draagvlak van het verenigingsleven.
Budel-Schoot	Budel-Schoot heeft een rijk verenigingsleven. Er is genoeg te doen op het gebied van sport en spel (voetbal, Jong Nederland) en er zijn veel actieve carnavalsgroepen. Jong Nederland is de jeugdclub van Budel-Schoot die allerlei sport- en spelactiviteiten organiseert.	Geluidsoverlast evenementen sporthalterrein Extra voorzieningen rondom jeu de boulesbaan Als het aantal inwoners blijft afnemen, zal de draagkracht van de aanwezige ondernemers en verenigingen afnemen. Hierin schuilt het risico dat het aantal aanwezige winkels en voorzieningen in de toekomst verder zal afnemen in Budel-Schoot.
Gastel	Gastel heeft een uitgebreid verenigingsleven in verhouding tot het aantal mensen dat er woont. Er is een jeu de boulesclub, tennisclub en een voetbalvereniging (samen met Soerendonck)	In Gastel zijn weinig voorzieningen. Wel is er een jeu de boulesbaan. Als het aantal inwoners van Gastel afneemt, zal de draagkracht van de aanwezige ondernemers en verenigingen afnemen. Hierin schuilt het risico dat het aantal aanwezige verenigingen en horecagelegenheden in de toekomst zal afnemen. De bewoners zullen daardoor ook voor sociale activiteiten en voorzieningen steeds meer zijn aangewezen op de grotere kernen in de buurt. Dit maakt het dorp minder aantrekkelijk om te wonen, met name voor de jongeren. Hierdoor zal de vergrijzing in het dorp sterker worden en de leegloop groter.
Maarheeze	Het verenigingsleven bestaat uit verschillende kaartclubs en sportclubs (zwemmen, paardrijden, wielrennen, badmintonnen, voetbal, volleybal). Er zijn goede sportmogelijkheden. De accommodaties zijn goed, er is een hal en sportvelden. Ook zijn er voldoende sportverenigingen.	Naast vergrijzing vindt ook ontgroening plaats in Maarheeze. Dit heeft invloed op het draagvlak van de basisschool en het verenigingsleven. Voor jongeren tussen de 12 en 16 zijn te weinig voorzieningen in Maarheeze. Te denken valt aan een trapveldje, zwembad en tijdelijke schaatsbaan in de winter.
Soerendonck	Soerendonck kent een sterk verenigingsleven. Een overzicht van de belangrijkste organisaties: Voetbalclub FC Cranendonck, Biljartvereniging de sport, gymnastiekvereniging, jachtcombinatie St.	Lichtvervuiling sportvelden richting natuur Hoewel het verenigingsleven van Soerendonck erg rijk is, zal de draagkracht van de aanwezige ondernemers en verenigingen afnemen als het aantal

Hubertus, jachthondenvereniging, Korfbalvereniging Kraanvogels, landelijke rijvereniging de Kroenekranen, tennisclub de Braken, volksdansgroep.

inwoners blijft afnemen. Hierin schuilt het risico dat het aantal winkels en voorzieningen in het dorp verder afneemt in de toekomst.

7.Velden en opstallen in Cranendonck

7.Binnen de gemeente Cranendonck zijn 14 wedstrijdvelden, 5 trainingsvelden, 3 evenementenvelden, 20 kunststof tennisvelden, 1 kunststof hockeyveld en 1 zandvolleybalveld, verspreid over de kernen Budel, Budel Dorplein, Maarheeze en Soerendonk. Dit wordt in tabel 12 weergegeven.

7.Tabel 5: inventarisatie velden

	Budel	Maarheeze	Soerendonk	Budel Dorplein	Totaal
Grassportveld	3	3	3	5	14
Trainingsveld	1,5	2	1,5	2	7
Kunststof tennisveld	8	9	3		20
Kunststof Hockeyveld		1			1
Zandvolleybalveld	1				1
Evenementenveld	1	1	1		3
Totaal	14,5	16	8,5	7	46

7.Op de 4 sportparken staan 15 opstallen waarvan het recht van opstal voor 6 opstallen geldt (zie onderstaande tabel) . Van één opstal is de grond is verpacht.

7.Tabel 6: overzicht opstallen

	Opstal	Recht van opstal
Sportpark H. Derckx	Kantine	Ja
	Kleedruimten	Ja
	Berging Ledub	Nee
	Kantine/kleedruimten tennis	In 2010
Sportpark Rood-Wit '67	Kantine met kleedruimten	Ja
Sportpark De Romrijten	Kantine/Kleedruimten voetbal	In 2010
	Kantine/kleedruimten hockey/tennis	Nee
	Opstal Handboog	Nee
	Opstal Jeu de Boules	In 2010
	Opstal ponyclub	Nee
	Opstal schietvereniging	Nee
Sportpark De Braken	Opstal Gilde	In 2010
	Kantine kleedruimten voetbal	In 2010
	Kantine kleedruimten Tennisclub	In 2010
	Opstal Korfbal	Nee

7. Sportbesluit

7.Het sportbesluit is een fiscale maatregel van het Rijk. Hiermee wil het Rijk sportverenigingen en gemeenten laten profiteren van een lager BTW-percentages. De gemeente dient dan 'gelegenheid te geven tot sportbeoefening' en aan de afnemer een vergoeding verhoogd met 6% BTW vragen. De 19% BTW die de gemeente bijvoorbeeld over investeringen, beheer en onderhoud betaalt, kan de gemeente dan terugvorderen. Doel van het sportbesluit is het stimuleren van investeringen in sport en sportverenigingen.

7. Wat zijn de algemene voorwaarden van het sportbesluit?

7.Om gebruik te kunnen maken van het sportbesluit, dient er aan verschillende voorwaarden te worden voldaan.

- a. De gemeente moet belast kunnen verhuren aan een derde. Hiervoor dient de gemeente voor deze partij tenminste 90% belaste prestaties te verrichten. Indien de gemeente de vereniging (onderhouds)taken laat uitvoeren (voor meer dan 10%), kan de gemeente geen BTW verrekenen over de investeringen in de sportaccommodaties.
- b. De gemeente dient gelegenheid te geven tot sportbeoefening en meer doen dan het slechts verhuren van de sportaccommodaties (belaste prestaties te verrichten). De prestatie is dan belast met 6% BTW. Aan het 'gelegenheid bieden tot sportbeoefening' zijn enkele criteria verbonden. Naast de ter beschikking stelling van een sportaccommodatie moet de gemeente daarvoor beheer- en onderhoudsdiensten verrichten:
  1. ter beschikkingstelling van hygiënisch en schoongemaakte ruimten
  2. aanschaf en onderhoud toestellen
  3. gebruik watervoorzieningen
  4. klimaatbeheersing
  5. verzorgen van groot en klein onderhoud

6. houden van toezicht door beheerder
7. EHBO voorziening
8. verzekeren complex
9. zorg dragen voor ontsluiting

7.Dit zou ook kunnen gebeuren door een beheerstichting, zoals het VTBC.

c.Alles wordt in huur- en gebruiksovereenkomsten vastgelegd. Daarbij mag er geen verschil bestaan tussen de papieren en de praktische werkelijkheid. De fiscus kan dan alsnog de hele zaak terugdraaien. Het is dan ook van groot belang om vooraf de constructie voor te leggen aan de fiscus om zekerheid hierover te verkrijgen.

7. Gevolgen toepassen sportbesluit

7.Door de keuze om een complex onder het Sportbesluit onder te brengen, behoren diensten als het ter beschikkingstelling van hygiënisch en schoongemaakte ruimten, aanschaf en onderhoud toestellen en klimaatbeheersing tot de verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit betekent niet dat de kosten ook ten laste van de gemeente komen. Deze worden via het tarief (dat met 6% BTW belast is) doorgerekend aan de verenigingen. Het tarief is gebaseerd op de gemaakte kosten voor energie, inrichting en onderhoud. Knelpunt vormen de kosten voor beheer en onderhoud. De gemeente heeft in het verleden, door verenigingen nauw te betrekken bij het beheer en onderhoud, getracht de kosten voor verenigingen te beperken; overeenkomstig de notitie basisvoorzieningen. Dit hield in dat de verenigingen vrijwilligers inzetten om kosten te besparen op beheer en onderhoud; onder het sportbesluit is dit niet meer mogelijk. Hieronder staan de voor- en nadelen in een overzicht weergegeven.

7.Tabel 7: voor- en nadelen sportbesluit

Voordeel	Nadeel
Financieel voordeel van 13% op energiekosten, inkoopkosten materiaal en investeringskosten	VTBC dient inrichting aan te schaffen
	Beperkt de mogelijkheid tot zelfwerkzaamheid verenigingen en de mogelijkheden dat verenigingen door zelfwerkzaamheid besparen
	Beperkt de mogelijkheden om accommodaties in exploitatie bij verenigingen te geven
	Extra inzet personeel VTBC
	Wijkt af van de door de raad vastgestelde notitie basisvoorzieningen

7. Tot slot

7.Het sportbesluit is een fiscale maatregel van het Rijk. De gemeente dient 'gelegenheid te geven tot sportbeoefening' en aan de afnemer een vergoeding verhoogd met 6% BTW vragen. De 19% BTW die de gemeente bijvoorbeeld over investeringen, beheer en onderhoud betaalt, kan de gemeente dan terugvorderen. In Cranendonck wordt alleen bij Zuiderpoort gebruik gemaakt van het sportbesluit, voor de andere accommodaties geldt de notitie basisvoorzieningen.

7.Notitie Basisvoorzieningen

7.In deze notitie worden de kaders beschreven voor de sporten die wij als basissport hebben aangewezen. Daarnaast komt aan bod welke basisvoorzieningen hierbij horen. Wat wordt door de gemeente geregeld en wat zal de vereniging zelf moeten regelen?

7.Uitgangspunt is dat wij als gemeente verantwoordelijk zijn voor de accommodatie en bijbehorende (accommodatie)onderdelen van basissporten. Alleen als de (accommodatie-) onderdelen/voorzieningen echt nodig zijn voor het kunnen uitoefenen van de sport, wordt het gezien als basisvoorziening. De voorzieningen die verenigingen wel gebruiken bij het sporten (maar niet noodzakelijk zijn), de nevenvoorzieningen, behoren tot de verantwoordelijkheid van verenigingen zelf.

7.Een ander uitgangspunt binnen deze notitie zijn de NOC*NSF normen. Voor de capaciteit van de basisvoorzieningen worden de NOC*NSF normen als richtlijn gebruikt.

7. Wat is een basissport?

7.Iedere gemeente kan zelf bepalen wat een basissport is, er bestaat geen vaste definitie.

7.Wel kunnen er wat kernmerken worden aangegeven.

7.Een basissport voldoet aan een aantal kenmerken:

- een landelijk algemeen gangbare en algemeen aanvaarde sport (wordt in nagenoeg elke gemeente in Nederland beoefend)
- een sport die een bijdrage levert aan de doelstellingen van het sportbeleid (o.a. algemeen, sportstimulering, maatschappelijke doelstellingen)
- sportbeoefening zonder winstoogmerk

7.In Cranendonck zijn zien wij de volgende buitensporten als basissport:

- voetbal
- korfbal
- tennis
- hockey

7.Deze sporten hebben al aangetoond dat ze bestaansrecht hebben voor de gemeente.

7. Over nieuwe sporten neemt het college van B&W een besluit, waarbij gekeken wordt naar de kenmerken van een basissport. Ook bestaansrecht en continuïteit zijn factoren waarnaar gekeken wordt.

7. Nieuwe verzoeken

7. Indien er zich nieuwe sporttakken melden of bestaande verenigingen een accommodatieverzoek indienen, zal per geval bekeken worden in hoeverre voor deze tak van sport een accommodatie gerealiseerd zou moeten worden. Hierbij wordt uitgegaan van onderstaande vragen.

- Is er sprake van een gangbare vorm van sport?
- Is er voldoende draagvlak voor de vorm van sport waarvoor een voorziening wordt gevraagd?
- Mag verwacht worden dat er voldoende continuïteit aanwezig is?
- Welke bijdrage levert de sport aan de gestelde beleidsdoelstellingen?
- Hoe is de bereikbaarheid voor jeugd, ouderen en mensen met een beperking?

7. Indien een voorziening aangemerkt kan worden als basisvoorziening, wordt deze niet automatisch door de gemeente gerealiseerd. Dit is afhankelijk van:

- In hoeverre zijn gebruikers in staat zelf aan de vraag te voorzien?
- Kan de voorziening gecombineerd worden met een van de huidige accommodaties?
- Zijn er financiële middelen/ is het haalbaar? Heeft het prioriteit?

7. Indien de voorziening wordt gerealiseerd, zal vervolgens een kostendekkend tarief in rekening worden gebracht. Ook worden afspraken gemaakt over beheer en onderhoud. Vervolgens bekijkt de gemeente of de vereniging via subsidie een bijdrage in de accommodatiekosten ontvangt.

7.3 Landelijke normen en uitgangspunten

7. Verschillende erkende sportbonden zijn aangesloten bij de overkoepelende organisatie NOC*NSF. Deze organisatie heeft in kaart gebracht aan welke (minimum) eisen een accommodatie dient te voldoen om een bepaalde sporttak uit te oefenen. Het gaat hierbij om binnensport- en buitensportaccommodaties (inclusief zwembad).

7. Per tak van sport wordt het volgende tot de basisvoorziening gerekend;

- de velden conform de planningsnorm NOC*NSF
- de kleedruimten conform planningsnorm NOC*NSF
- de overige zaken die reglementair vereist zijn en verankerd aan het veld
- verlichting aan één trainingsveld

7. Verenigingen zijn verantwoordelijke voor voorzieningen die niet verankerd zijn met het veld of de banen. Verenigingen kunnen deze zaken beter controleren.

7. Voor de velden en kleedruimten zijn planningsnormen opgenomen. Een planningsnorm is een hulpmiddel waarmee in een bepaalde lokale situatie uitgaande van een bepaalde sportbehoefte (sportvraag) omvang en inrichting van nieuwe en/of bestaande sportaccommodaties nader vorm en inhoud kan worden gegeven. Het begrip belastingscoëfficiënt is geïntroduceerd om een indicatie te kunnen geven van de schade aan een grasveld die ontstaat tijdens het spelen van wedstrijden in bepaalde takken van sport.

7. Jaarlijks wordt aan de hand van het aantal leden/teams uitgerekend hoeveel velden er nodig zijn volgens NOC*NSF norm. In onderstaande tabel wordt de huidige stand van zaken weergegeven.

7. Tabel 8: aantallen velden en kleedruimten op basis kleedruimten

Verenigingen	NOC*NSF norm velden	Aanwezige velden
Voetbal	4	5
SV Budel	3	4
Rood Wit '67	3	3 + 2 trainingsvelden
VV Maarheeze	3	3 + 1,5 trainingsvelden
FC Cranendonck		
Tennis	7	8
Budelse TV	2	5
TV Dorplein	5	9
TC Maarheeze	2	3
TC de Braken		
Overige	2	1
KV Soerendonk		1 kunstgrasveld, 1 grasveld
Hockeyclub		

7. Afronding

7. Met behulp van de planningsnormen wordt de behoefte aan sportvelden en –banen berekend. Door deze behoefte af te zetten tegen het huidige aanbod aan sportvelden en -banen, kan het overschot of tekort aan velden/banen worden bepaald. Afronding geschiedt op basis van de door NOC*NSF voor voetbal gehanteerde regel dat vanaf een meerbehoefte van 0,25 veld een volledig extra veld beschikbaar dient te zijn (Handboek Sportaccommodaties). In Cranendonck wordt de marge van 0,25 ook gehanteerd voor de andere buitensporten.

7. Verenigingen met een overschot aan velden

7. Enkele verenigingen hebben een overcapaciteit (meer velden dan noodzakelijk is volgens de planningsnorm van NOC*NSF). Wij bieden verenigingen de mogelijkheid gebruik te maken van eventuele overcapaciteit. Voordeel hiervan is dat velden onder de basisvoorziening minder intensief gebruikt

worden en daardoor goedkoper onderhouden kunnen worden. Verder geldt dat de verenigingen iets ruimer gebruik kunnen maken van de accommodatie, waardoor wedstrijden flexibeler ingedeeld kunnen worden. De gemeente biedt de velden aan tegen een gereduceerd tarief (zie subsidieverordening).

7. Verenigingen met een tekort aan velden Indien er behoefte is aan extra velden (volgens de planningsnorm) zal ook gekeken worden naar maatschappelijke en demografische ontwikkelingen. Pas indien daaruit blijkt dat er voor een langere periode (5 jaar) behoefte is aan extra velden, kan besloten worden tot aanleg van extra velden over te gaan. Indien blijkt dat extra veld(en) slechts tijdelijk nodig zijn, zal in overleg met de betreffende vereniging gekeken worden naar alternatieven/tussenoplossingen.

7. Kunstgras of natuurlijke grasvelden?

7. Kunstgras wordt vaker gebruikt bij bijvoorbeeld voetbal. Een belangrijk voordeel van kunstgras is dat het veld (bijna) altijd te bespelen is. Dit is vooral een voordeel als er beperkt ruimte is voor het aanleggen van extra velden. Ruimtegebrek voor extra sportvelden speelt in Cranendonck niet. Andere voordelen zijn:

- onderhoudsarm (een kunstgrasveld kan bij onderhoud 15 jaar meegaan)
- schoeisel blijft schoon
- met de capaciteit van drie natuurgrasvelden kan één kunstgrasveld het hele jaar door worden bespeeld

7. Hoewel kunstgras verschillende voordelen biedt, is het erg kostbaar. De aanlegkosten van een kunstgrasveld met de afmetingen van een voetbalveld variëren van € 300.000,- tot € 450.000,-. Dit bedrag ligt 2 ½ tot 3 keer zo hoog als een natuurlijk grasveld (www.tuinenlandschap.nl). Dit is mede afhankelijk van het soort kunstgras, van het grondwerk en de afwerking. Bovendien worden wedstrijden gespeeld op natuurgras en zou alleen training op kunstgras kunnen plaatsvinden.

7. Het is niet noodzakelijk dure kunstgrasvelden aan te leggen om hiermee de bespeelintensiteit te kunnen verhogen. De basisvoorziening voor voetbal is dus een natuurgrasveld. Voor hockey wordt uitgegaan van een kunstgrasveld. De basisvoorziening voor tennis is een gravelbaan. In overleg met de gemeente kan de vereniging een andere ondergrond kiezen. De meerkosten die ontstaan door een hogere investering worden aan de vereniging doorberekend.

7. Hieronder zal per tak van sport een specificatie gegeven worden van de basis- en niet-basisvoorzieningen. Hierbij komen voetbal, tennis, korfbal en hockey aan bod.

7. Basisvoorziening voetbal

7. Tabel 9: (niet-) basisvoorzieningen voetbal

Basisvoorziening	
Velden	conform de planning NOC*NSF Het speeloppervlak dient te bestaan uit natuurgras of kunstgras. Per 14 op zaterdag spelende normteams één specifiek daartoe aangelegd en onderhouden trainingsveld met de afmetingen van een standaardwedstrijdsveld. Of (bij competitie op zaterdag en zondag) per 17,5 verdeeld over de zaterdag en de zondag spelende normteams één specifiek daartoe aangelegd en onderhouden trainingsveld met de afmetingen van een standaardwedstrijdsveld conform de planning NOC*NSF doelen (reglementair vereist) Verlichting één trainingsveld (reglementair niet vereist)
Kleedaccommodatie	Bij wedstrijden dient als uitgangspunt te gelden dat de bezoekende teams over een eigen kleedkamer kunnen beschikken. Per wedstrijd dienen te minste twee kleed- / waseenheden aanwezig te zijn. Het uitgangspunt is dat per drie benodigde wedstrijdsvelden een extra set van twee kleedkamers voorhanden is.
Overige zaken	Het is niet noodzakelijk voor elk wedstrijdsveld een aparte scheidsrechtersruimte te hebben.
Niet-basisvoorziening	
Overige zaken	Doelnetten (reglementair vereist/niet verankerd) Belijning (reglementair vereist/niet verankerd) Hoekvlaggen en hoekvlagstokken (reglementair vereist/niet verankerd) Ballenvangers (reglementair niet vereist) Dug-outs (reglementair niet vereist) Tribune (reglementair niet vereist) Kantine (reglementair niet vereist)

7. Basisvoorziening tennis

7. Tabel 10: (niet-) basisvoorzieningen tennis

Basisvoorziening	
Velden (inclusief drainage, belijning en omheining)	conform de planning NOC*NSF De planningsnorm voor tennis wordt uitgedrukt in het aantal spelers per baan. De norm, zoals deze is vastgesteld door KNLTB bedraagt 50-70 spelers per baan.
Kleedaccommodatie	conform de planning NOC*NSF
Overige zaken	netpalen (reglementair vereist) Verlichting aanwezige trainingsbanen conform NOC*NSF norm (reglementair niet vereist)
Niet-basisvoorziening	

Overige zaken	Doelnetten (reglementair vereist/niet verankerd) Tribune (reglementair niet vereist) Tennismuur/oefenmuur (reglementair niet vereist) Kantine (reglementair niet vereist) Vangnetten, windschermen en groenvoorziening (reglementair niet vereist) Bestrating en infrastructuur (reglementair niet vereist)
---------------	--

7. Basisvoorziening korfbal

7. Tabel 11: (niet-) basisvoorzieningen korfbal

Basisvoorziening	
Velden	conform de planning NOC*NSF Voor trainingsvelden geldt dat de afmetingen van een trainingsveld, rekening houdend met de bespelingschade rond de korven, overeen dienen te komen met de bruto-afmetingen van een wedstrijdveld. Uitgaande van gemiddelde omstandigheden en de aanwezigheid van een verlichtingsinstallatie kan als planningsnorm worden aangehouden: per drie wedstrijdelden één specifiek daartoe aangelegd en onderhouden trainingsveld met de afmetingen van bruto-speelveld.
Kleedaccommodatie	conform de planning NOC*NSF
Overige zaken	Verlichting één trainingsveld (reglementair niet vereist)
Niet-basisvoorziening	
Overige zaken	Belijning (reglementair vereist/niet verankerd) Palen en korven (reglementair vereist/niet verankerd) Tribune (reglementair niet vereist) Kantine (reglementair niet vereist) Banken/Dug-outs (reglementair niet vereist)

7. Basisvoorziening hockey

7. Tabel 12: (niet-) basisvoorzieningen hockey

Basisvoorziening	
Velden	conform de planning NOC*NSF Kunstgras of zandkunststof. Bepaling van grassportvelden is toegestaan maar wedstrijden vinden hier steeds minder op plaats. Wedstrijden van standaardteams dienen op kunstgras te worden gespeeld. Er wordt uitgegaan van een planningsnorm van 9 normteams per veld, gerekend naar de weekenddag dat de meeste normteams van de velden gebruik maken. Hiermee houdend geldt voor hockey op een kunststofconstructie de volgende planningsnorm: De planningsnorm voor hockey op kunststofconstructies bedraagt voor de zaterdag (uitsluitend jeugdteams) negen normteams per veld. Voor de zondag (uitsluitend seniorenteams) bedraagt de planningsnorm voor hockey op kunststofconstructies eveneens negen normteams per veld. Bij de bepaling van het aantal benodigde wedstrijdelden geldt de regel dat voor een meerbehoefte van 0,25 wedstrijdveld een volledig wedstrijdveld beschikbaar dient te zijn.
Kleedaccommodatie	conform de planning NOC*NSF. Bij de aanwezigheid van 2 of meer velden zijn in principe per speelveld 2 kleedruimtes nodig, elk voorzien van een wasruimte.
Overige zaken	Speelveldafzetting Kunstgrasvelden dienen te zijn voorzien van een afzetting die toeschouwers op afstand houdt van de zijlijnen en de achterlijnen en wel 2 meter van een zijlijn en 4 meter van een achterlijn Doelen (reglementair vereist) Verlichting één trainingsveld (reglementair niet vereist)
Niet-basisvoorziening	
Overige zaken	Belijning (reglementair vereist/niet verankerd) Doelnetten (reglementair vereist/niet verankerd) Hoekvlagstokken (reglementair vereist/niet verankerd) Ballenvangers (reglementair niet vereist) Dug-outs (reglementair niet vereist) Tribune (reglementair niet vereist) Kantine (reglementair niet vereist)

7. Toelichting gevolgen wijziging notitie basisvoorzieningen hockey

7. Uitgaande van de actuele NOC*NSF normen, wordt voor de hockeysport een kunstgrasveld een basisvoorziening. Momenteel beschikt de hockeyvereniging al over een kunstgrasveld. Echter betalen zij zelf de extra kosten van een kunstgrasveld ten opzichte van natuurgras. Uitgaande van de nieuwe situatie zal het tarief voor een hockeyveld niet meer gebaseerd zijn op natuurgras, maar op kunstgras. Hierdoor komt het tarief hoger te liggen. Daarentegen wordt de subsidie die de hockeyvereniging ontvangt hoger, deze is immers gebaseerd op een percentage van het (hogere) tarief. In onderstaand overzicht is dit verder uitgewerkt.

	Gebaseerd op notitie basisvoorzieningen 2001	Gebaseerd op nota sport en bewegen	Verskil
Tarief VTBC per 1-1-2011	8.281,48	8.281,48 + 4.285,73 = 12567,21	

Kapitaallasten (niet subsidiabel)	4.285,73	-	
Tarief hockey	12.567,21	12.567,21	
Subsidie voor accommodatie	5.134,52	7.791,67	2.657,15

7. Gevolg is een kostenstijging van € 2.657,15 voor de gemeente. Deze kostenstijging kan opgevangen worden binnen het subsidiebudget.

7. Aanleg tweede hockeyveld

7. Indien er behoefte is aan extra velden (volgens de planningsnorm) zal ook gekeken worden naar maatschappelijke en demografische ontwikkelingen. Pas indien daaruit blijkt dat er voor een langere periode (5 jaar) behoefte is aan extra velden, kan besloten worden tot aanleg van extra velden over te gaan. Indien blijkt dat extra veld(en) slechts tijdelijk nodig zijn, zal in overleg met de betreffende vereniging gekeken worden naar alternatieven/tussenoplossingen. Dit betekent dat er bij vaststelling van de nota sport en bewegen niet automatisch instemming is met de aanleg van een extra kunstgrasveld. Aanleg van een extra veld zal eerst aan het college/raad voorgelegd worden.

7. Indien blijkt dat een extra kunstgrasveld voor hockey nodig is en het college/raad hier akkoord mee zou gaan, dan kost de aanleg van een kunstgrasveld (inclusief hekwerk en verlichting) naar schatting tussen de € 370.000,- - € 500.000,-.

7. Overige buitensporten

7. Voetbal, tennis, korfbal en hockey zijn in Cranendonck benoemd tot basissporten.

7. De paardensport, jeu de boules, schietsport, hondenvereniging zijn geen basissport. Zij krijgen toestemming gebruik te maken van gemeentelijke grond (indien beschikbaar), in ruil voor onderhoud. Zij dienen zelf voorzieningen te plaatsen en te onderhouden. Ook hiervoor zal een gebruikersovereenkomst worden aangegeven.

7. Verenigingen die geen gebruikersvergoeding/huur betalen hebben geen recht op een tegemoetkoming in de accommodatiekosten middels de subsidieregeling.

7. Binnensportaccommodaties

7. Er wordt uitgegaan van het huidige aanbod aan accommodaties, Deze accommodaties zijn minimaal ingericht volgens de LONDO-normen (standaardinrichting gymnastieklokaal).

7. Meerjaren investerings- en onderhoudsprogramma

7. Rol gemeente/VTBC

7. De gemeente neemt de verantwoordelijkheid voor de investeringen en het groot onderhoud en noodzakelijke vervangingen van sportaccommodaties. Hierbij wordt uitgegaan van de NOC*NSF normen. Verenigingen betalen een tarief hiervoor (uitgezonderd de kapitaallasten die voor rekening van de gemeente komen). Indien een vereniging investeert in hun voorziening, verder dan de basisvoorziening (in kwalitatief en kwantitatief opzicht) worden de kosten daarvan volledig doorberekend aan de gebruiker. Ook voor extra banen/velden buiten de NOC*NSF normen betalen verenigingen een volledig kostendekkend tarief (inclusief kapitaallasten).

7. Renovatie van accommodaties is nodig. Voor de ene accommodatie zal renovatie eerder nodig zijn dan voor andere accommodaties. Om te voorkomen dat de gemeente geconfronteerd wordt met renovatie die zij niet verwacht, is een investerings- en onderhoudsprogramma gewenst. In dit programma staat wanneer welke accommodatieonderdelen moeten worden vervangen en welke kosten daarmee gemoeid zijn. Het VTBC voert het beheer over de buitensportparken en heeft de verantwoordelijkheid voor de basisvoorzieningen. Het VTBC zorgt ook voor het groot onderhoud van de velden, banen en opstallen die tot de basisvoorzieningen behoren. Het VTBC verhuurt de accommodatie aan hoofd- en incidentele gebruikers. Het VTBC laat onderhoudsrapporten opstellen voor de velden. Deze worden gehanteerd bij de vaststelling van het groot onderhoud.

7. Rol gebruikers/verenigingen buitensport

7. De verenigingen/gebruikers hebben een belangrijke rol in het dagelijkse beheer en klein onderhoud van de sportvoorzieningen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen buiten- en binnensportverenigingen.

7. Van buitensportverenigingen verwachten wij dat zij zich als een goed huismeester over de sportaccommodaties ontfemen. Doordat de gebruikers belang hebben bij een goede kwaliteit van de voorzieningen, zullen zij hun verantwoordelijkheid op zich nemen en zorgen voor een goede staat van de accommodaties. Door het leggen van de verantwoordelijkheid bij de verenigingen kan hierdoor effectief en efficiënt beheer van de accommodaties gerealiseerd worden.

7. Het klein onderhoud van de velden, banen en opstallen is voor rekening van de verenigingen. Ook niet-basisvoorzieningen moeten onderhouden worden door de verenigingen.

7. Rol gebruikers/verenigingen binnensport

7. Er zijn meerdere verenigingen die gebruik maken van eenzelfde binnensportaccommodatie. Buitensportverenigingen zijn vaak de enige die gebruik maken van een bepaalde accommodatie. Bij het gebruik door de binnensport- en zwemverenigingen is veelal sprake van een gebruiks- c.q. huurovereenkomst die geldt voor bepaalde uren of dagdelen. De gebruikers hebben hierdoor zelf geen of nauwelijks bemoeienis met het beheer en de exploitatie van de accommodaties.

7. Uitbesteding werkzaamheden

7. Wij bieden buitensportverenigingen, via het Vrijtijdsbedrijf Cranendonck (VTBC) de mogelijkheid velden en banen zelf te onderhouden. Voor het onderhoud ontvangen zij van het VTBC een vergoeding.

Verenigingen die kiezen voor deze constructie ontvangen een overeenkomst met daarin de rechten en plichten. In 2010 maken de vier voetbalverenigingen gebruik van deze constructie. Deze verenigingen verrichten zelf het onderhoud aan de velden. Hier krijgen zij budget voor van de gemeente. Dit is het geval bij de volgende verenigingen:

7.Tabel 13: overzicht uitbesteding onderhoud velden op sportparken

Vereniging	Voorziening	Toelichting
Voetbalver. SV Budel	Onderhoud sportvelden + kleedruimten	Opstal via opstalrecht geregeld. Vereniging werkt als opdrachtnemer voor het VTBC voor het onderhouden van de sportvelden.
Voetbalver. Rood Wit '67	Onderhoud sportvelden + kleedruimten	Opstal via opstalrecht geregeld. Vereniging werkt als opdrachtnemer voor het VTBC voor het onderhouden van de sportvelden.
Voetbalver. VV Maarheeze	Onderhoud sportvelden + kleedruimten	Opstal via opstalrecht geregeld. Vereniging werkt als opdrachtnemer voor het VTBC voor het onderhouden van de sportvelden.
Voetbalver. FC Cranendonck	Onderhoud sportvelden + kleedruimten	Opstal via opstalrecht geregeld. Vereniging werkt als opdrachtnemer voor het VTBC voor het onderhouden van de sportvelden.

7.Doordat verenigingen zelf het onderhoud verzorgen, gebeurt het onderhoud beter. Verenigingen kunnen hiervoor (deels) vrijwilligers inzetten, waardoor zij er ook voordeel mee kunnen doen.

7.Deze lijn doortrekkend wil de gemeente ook het groen op en rondom de sportparken door de vereniging zelf laten gebeuren. De beplanting moet regelmatig worden gesnoeid of weggehaald. Bomen moeten worden gesnoeid om geen overlast op de velden te veroorzaken en de hekwerken moeten worden vrijgehouden van takken. Voor het onderhouden van het sportpark ontvangt de uitvoerende vereniging dan een budget.

7.Uitgangspunten uitbesteding werkzaamheden

1. Uitgangspunt hierbij is dat de grootste verenigingen dit onderhoud op zich nemen. Indien in onderling overleg tussen de sportverenigingen een andere sportvereniging het onderhoud van het groen op zich wil nemen, dan is dit mogelijk.
2. met een bestuur kunnen specifiek op het sportpark gerichte afspraken gemaakt worden;
3. de gemaakte afspraken en verantwoordelijkheden worden schriftelijk in een door beide partijen ondertekende overeenkomst vastgelegd;
4. In de overeenkomst wordt d.m.v. een plattegrond gedetailleerd weergegeven welke partij verantwoordelijk is voor welk onderhoud en voor welke vervanging.
5. de overeenkomst wordt voor onbepaalde tijd aangegaan, maar kan na 3 jaar opgezegd worden;
6. het principe van "win-win" wordt gehanteerd; zowel het clubbestuur als de gemeente moet er voordeel van hebben;
7. het voordeel moet zowel voor de korte termijn als de wat langere termijn aanwezig zijn;
8. het bestuur wordt in principe geheel verantwoordelijk voor uitvoering en planning van het gehele cultuurtechnische onderhoud op een sportpark; de gemeente inspecteert periodiek.
9. het sportpark wordt in goede staat overgedragen;
10. Wij stellen hiervoor jaarlijks een overeengekomen bijdrage beschikbaar aan de verenigingen. Deze bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd volgens gemeentelijk uitgangspunt.
11. De gemeente kan in de toekomst niet meer aangesproken worden door de vereniging over het onderhoud van het sportpark.

7.In onderstaand overzicht is aangegeven welke verenigingen het onderhoud van groen zouden verzorgen en welke vergoeding zij hiervoor krijgen, uitgaande van de eerder genoemde uitgangspunten.

7.Tabel 14: overzicht onderhoud groen op sportparken

Sportpark	Grootste vereniging	Onkostenvergoeding onderhoud 2011
Sportpark Harrie Derckx (Budel)	SV Budel	De vereniging ontvangt € 27.980 in 2011 voor het onderhouden van 4,5 voetbalvelden
Sportpark Rood-Wit '67 (Budel-Dorplein)	Voetbalvereniging Rood-Wit '67	De vereniging ontvangt € 24.177 in 2011 voor het onderhouden van 4 voetbalvelden
Sportpark de Romrijten (Maarheeze)	VV Maarheeze	De vereniging ontvangt € 25.476 in 2011 voor het onderhouden van 4 voetbalvelden waarvan een met talud
Sportpark de Braken (Soerendonck)	FC Cranendonck	De vereniging ontvangt € 31.031 in 2011 voor het onderhouden van 4,5 voetbalvelden en 0,5 korfbalveld.

7.Te verwachten effecten

- Doordat het onderhoud van de groenvoorziening bij verenigingen komt te liggen, verwachten wij dat de onderlinge binding, betrokkenheid en het verantwoordelijkheidsgevoel binnen deze verenigingen vergroot zullen worden.
- Het is de bedoeling dat ten opzichte van de oude beheersituatie kosten worden bespaard die ten goede komen aan sportvereniging en gemeente.

7.Personele gevolgen overdracht onderhoudstaken

---

7. Wanneer beheer en onderhoud bij een andere partij komen te liggen (bijvoorbeeld verenigingen) kan dat consequenties hebben voor de gemeentelijke formatie en voor sportverenigingen. De mate waarin de beheer- en onderhoudstaken van sportparken kunnen worden overgedragen aan verenigingen is afhankelijk van een aantal toetsingscriteria:

7• beschikbaarheid vrijwilligers;

7• continuïteit van de onderhoudswerkzaamheden;

7• aanwezige gereedschappen en materialen.

7. Wanneer verenigingen niet zelf de uitvoering ter hand nemen, maar dit uitbesteden, vergt dit ook bepaalde inzet en deskundigheid van verenigingen (o.a. bestuurlijk, financieel, fiscaal).